

Messalina

COMEDIA EN UN ACTE

PER

A. Ferrer y Godina

Estrenada ab extraordinari éxit

en lo TEATRO CATALÁ instalat en lo colisséu de

NOVEDADES

la nit del 14 de Abril de 1891

Una peseta

BARCELONA

IMPRESA D' AMAT Y MARTÍNEZ

Passatge Banys, Lletres K, L.

1891.

Messalina

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

Messalina

COMEDIA EN UN ACTE

PER

A. Ferrer y Codina

Estrenada ab extraordinari éxit .
en lo TEATRO CATALÁ instalat en lo colisséu de
NOVEDADES
la nit del 14 de Abril de 1891

BARCELONA
IMPRESA D'AMAT Y MARTÍNEZ
Passatge Banys, Lletres K, L.
1891.

La propietat d' aquesta obra pertany á D. SALVADOR MIR, gerent de la Empresa del Teatro de Novedades, y ningú sens son permis, podrá representarla ni traduhirla, sent l' encarregat del cobro de drets lo delegat general d'obras dramáticas y líricas D. Joan Molas y Casas.

Queda fet lo diposit que marca la lley.

Á LA

DISTINGIDA PRIMERA ACTRIU

Doña Concepció Palá

SON ADMIRADOR Y AMICH

A. Ferrer y Codina

REPARTIMENT

CONXITA..	D. ^a Carme Parreño.
PEPETA..	» Catarina Fontova.
LLUCIA..	» N. N.
JULIO.	D. Hermenegildo Goula.
LLUIS.	» Enrich Guitart.
ERNESTO.	» Federico Fuentes.

NOTA.—La Lluvia pot ser un criat.

Época actual.

Dreta y esquerra de actor.

ACTE ÚNICH

Sala d' una casa acomodada. Porta al foro; un' altra primer terme dreta y dugas á l' esquerra.

Mobles adequats; entre ells un armari practicable, á según terme drata.

Al aixecarse 'l teló, Lluís está posantse 'l sobretodo pera sortir y Conxita se li penja á l' espatlla. Es de dia.

ESCENA PRIMERA

CONXITA, LLUIS

LLUIS Pero, dona... A qué vè 'l capritxo de que siga aquesta y no un' altra?

CON. Com lo tèn de que no ho siga; vès... no t' estimo.

LLUIS Es que jo sè...

CON. Qué sabs?

LLUIS Que s' hi va morí un tisich.

CLAR. Ja la fumigarém.

LLUIS Mira que n' ets de tossuda.

CLAR. Com tú.

LLUIS Trian un' altra; femne fer una de nova.

CLAR. Vuy aquesta; no 't cansis.

LLUIS (Y aquella també la vol ab lo mateix empenyo. Com ho arreglo)?

CLAR. Me la comprarás, eh?

LLUIS Aixó son raresas, y de raresas no te 'n vuy complaurer.

CLAR. Ara fòs á fer... Podias ben dirme que en sent casats no 'm negariás rés...

LLUIS Aixó tots los promesos ho diuhen.

CLAR. Que 'n tens poch de modos!.. Jo no t' haguès escoltat...

LLUIS Mira, jo estich molt bo y no 'm convè enfadarme. M' arrivo fins al bolsin.

- CLAR. No sortirás pas. Tinch la clau de la porta y fins que 'm juris comprar-me la torre, no te la darè.
- LLUIS 'M farás enfadar y després plorarás.
- CLAR. Jo plorar?.. Era abans; quan t' estimava... Si t' aborreixo! Si no 't puch veurer!
- LLUIS Donchs tréume del teu devant; donam la clau.
- CLAR. No... si la clau no l' haurás fins que juris que comprarás la torre.
- LLUIS (Que la comprarè ja puch jurarho). Juro!
- CON. Per la memoria de la teva mare?
- LLUIS Y de la teva; ja veus qu' hasta t' hi poso torna.
- CON. La del Putxet.
- LLUIS La del Putxet.
- CON. Número cent.
- LLUIS Número cent. (Aquest número 'l farè canviar).
- CON. Ja sabs á lo qué t' esposas faltant á aquest jurament...
- LLUIS No es á set anys de Purgatori?
- CON. Y á la meva glacial indiferencia.
- LLUIS 'M fas agafar frét.
- CON. Ja te 'n deixo anar.
- LLUIS Gracias á Deu... Ah!.. avuy anirém á veurer la Messalina.
- CON. Ditxòs ball!.. Crech que ja me l' has fet veurer vint vegadas.
- LLUIS Donchs hi anirè sol.
- CON No... ja vindrà... pero no sè com no n' estàs tip.
- LLUIS Haig de trovarmi ab un company de bolsa. Que 'm donas la clau?
- CON. T'he enganyat; es á la porta. (*Ab moneria*)
- LLUIS Ah, dolenta!.. Fèsme una abrassada.
- CON. Mira que no m' enganyis.
- LLUIS Jo enganyarte?.. Prou lo remordiment no 'm deixaria viurer.
- CON. (*Abrassantlo*). De debó?
- LLUIS Que n' ets de maca!..
- CON. Y tú... que n'ets d' aixerit!..
- LLUIS Ara 't pegaria una mossegada al nas.
- CON. Vès, vès y torna aviat.
- LLUIS Lo temps de liquidar ab lo corredor; necessito diners.
- CON. Per la torre?
- LLUIS Justos.
- CON. Adios... pilló!.. (*Ab moneria*).
- LLUIS Adeu... provocadora!.. (*Id.*)
- CON. Ja me la pagarás. (*Id.*)
- LLUIS Quan vulguis. (*Id.*)

ESCENA II

Mateixos, PEPETA

Mira, aquí tens á la Pepeta.

CON. Hola noya!

LLUIS Ja tens companyia. Adios! Passiobè, Pepeta.

PEP. No s' hi cansi. (*Ab mal humor*)

LLUIS (Tant que l' estimo y qu' encara 'm sobri cor!.. Qué hi farém? Paciència).

(*Vase foro dreta*).

ESCENA III

CONXITA, PEPETA

CON. Vina, vina, séu. Qui t' havia de fer per 'aquí?

PEP. Si que seuré, perque duch un pap que 'm pesa un quintá.

CON. Qué 't passa?

PEP. Qué 'm passa?.. Qué 'ns passa, m' haurias de preguntar.

CON. M' espantas!

PEP. Oh!.. Esperat!

CON. Esplicat.

PEP. Sabs qui es la Rebeca?

CON. La Rebeca?

PEP. Tú pot sè 't pensarás qu' es la dona de 'n Rebèch?.. No; no ho es; aquesta Rebeca es la dona del teu marit.

CON. Pepeta! (*Seria*)

PEP. Y del meu, y de molts altres; pues, segons informes á n' aquesta sócia no li vè d' una dotsena.

CON. Be, pero qu' enrahonas?

PEP. Tú al meu marit no 'i conexes, perque ab los tres mesos que fa que hi soch casada, encara no sé lo qu' es sortir ab ell un sol día... Es clar si li falta temps pels seus negocis... Y quin' hora tan tonta vaig tenir!.. Jo que 'm creya fer tan bon partit...!

CON. Quina carrera tèt?

PEP. Pinta quadros ab cinch minuts.

CON. Y ho fa bè?

PEP. Ell diu que si, pero jo sè que 'ls hi tiran tots pel cap. Pero com qu' abans de ferlos los rifa... Al menos s' haguès contentát

- rifantse 'ls quadros y no se m' haguès rifát á mi.
- CON. Bé, pero 'n Lluís...
- PEP. Ay filla!, Lo teu marit no rifa quadros pero á tú també se 't rifa.
- CON. Pepeta, t'han enganyát... y abans de venir á dar-me aquesta noticia, tenías d' estar molt segura de la seva certesa.
- PEP. Aixó es lo que hi fèt... exacte.
- CON. Y durme probas.
- PEP. Las duch, y convincentas.
- CON. Ahont son?
- PEP. Abans d' un quart estarán en lo teu poder.
- CON. En Lluís m' estima.
- PEP. Lo que no impideix que t' enganyi.
- CON. Ara, en aquest moment me 'n acaba de donar una gran proba, satisfentme un capritxo ... y que no val déu céntims... 'm compra una torre magnífica.
- PEP. 'M consta.
- CON. Ah! Ja ho sabs?.. donchs ja véus...
- PEP. Que la compra; pero no per' tú... per' ella.
- CON. Qué!
- PEP. Carrer del Putxét; número cent.
- CON. Just... la Torre de las Cadeneras.
- PEP. A tú si que t' hi cassan com una cadenera... Pero d' aquí endevant ja no 's dirá Torre de las Cadeneras... li cambian lo nom; la volen torná á batejar.
- CON. Jo veig visiõns!
- PEP. Ara s' ha de dir Messalina; y es que com ella balla al Liceo y ara aquest ball está de moda...
- CON. Será vritat?.. Ell me l' ha fet aná á veurer cent mil vegadas aquest ball...
- PEP. Pitxó 'l meu brétol qu' encara may m' hi ha dut.
- CON. Reyna pura!
- PEP. Sabs qui 'n tè la culpa de la nostra desgracia?
- CON. Qui?
- PEP. Lo govern. Si no 's permetès á las baylariñas l' ensenyar las camas, no sucsehirian mes de quatre trastórnns que passen; creume qu' aquestas camas han sigut la desunió de moltas familias... A ne 'l meu 'l tenen mitj boig, noya,... ell m'ho nega, pero ho se de cert; per ell mateix.
- CON. No ho entench.
- PEP. M' ho nega despert, pero m' ho confessa somiant. Jo, ja 'n tenia sospitas, y una vehina á qui vaig comunicarlas, va dir-me:

- Ay tonta!.. si vol, ho sabrà tot. De quin modo? vaig respondrerli. Miri, quan dormi, pòsili la ma sobre 'l pit y veurá com li esplicará hasta lo que pensa. Dit y fet. L' altra nit vareig pendrer una bona tassa de café pera desvetllarme y vaig fer la proba.
- CON. Y va cantar?
- PEP. Com una calándria. Quinas cosas va dir!.. De pantorrillas 'n vaig menjar!..
- CON. Oh! com si nosaltres no 'n tinguessim.
- PEP. Calla, dona, calla!.. y millors que las sevas; jo 'n coneix una de baylarina que cada mes gasta un sentit ab serraduras; y tot per' las camas; pero fesloshi entendre.
- CON. Bè, bè de totas maneras jo necessito probas de que 'n Lluís coneix á n' aquesta donota.
- PEP. Ay, filla!.. y de fondo!
- CON. Tú ja confessas que 'l teu marit es un calavera...
- PEP. Que no hi ha per hont agafarlo; pero ja 't convensarás aviat de que 'l teu, qu' es tan formal, los peus de la baylarina li han trastornat lo cap. Mira, fa poch que he trovat á un conegut meu, dependent de la notaria hont están fent l'escriptura de venta de la torre, y com sab que 'l meu marit coneix á aquella pochos modos, m' ha preguntat si sabia lo seu domicili. Pera qué?.. li he preguntat jo, y m' ha respost qu' era per ensenyarli lo borrador de la escriptura d' una torre que li comprava un tal Lluís Freixa.
- CON. Jesus!
- PEP. Ja 't tinch, Lluís, he pensat jo, y després d' enterarme de tots los pormenòrs y perque no 't quedès cap dupte, li he dat las senyas d' aquí á casa teva, perque 's pensés que la Rebeca erats tú.
- CON. Y creus que vindrá?
- PEP. Jo estranyo com ja no es aquí. Ara creyentse de bona fe qu' ets tú la Rebeca, calcula si 'n quedarás d' enterada... si 'n sabrás de cosas!
- CON. Has fet divinament. Mira, la rabia m'ofega!
- PEP. Ara has de fer bé 'l paperót perque aquest ximple qu' ara vindrá, 's pensi qu' ets realment aquell trásto, qu' encara qu' es italiana, tú ja has vist forsa óperas, y com qu' has de fer veurer que parlas xampurrat pera donarte á compendre, no 't será difícil ferli menjar garsas per perdius.

- CON. Creu que hi faré tot lo que hi sápigas.
- PEP. No tens cap bata ben llarga?
- CON. No... Calla... aquí n' hi ha una de la vehina d' aquí devant que se l' ha acabada avuy per un hàll de máscaras; pero es blanca.
- PEP. Magnífich... pósatela sobre 'l vestit.
- CON. Semblaré un fardo.
- PEP. No hi fa rès... ella, diuhen, qu' es molt romántica.
- CON. Vols dir que no semblaré una boja? (*Posantsela*).
- PEP. Ca!.. Si li vas á dar la gran castanya. (*Ajudant á posársela*).
- CON. No... ja 't dich que si resulta cert lo que m' has dit lo qu' es 'n Lluís ha de recordarsen.
- PEP. Y creu que 'l meu tampoch me la portará al molí. De prompte voldria trobar un que 'm fes l' amor... T' dich que 'l faria patir. No me 'n sabrias cap que 'm volgués fer aquest favor? No tens cap cusi? No hi fa rès que siga coix, bórní ó manco... Y que treuria 'l bé!.. Ell fa regalos á la seva baylarina... donchs jo 'ls faré al meu baylari. No li daré diners perque no 'n tenim; pero li daré roba y mobles. Creu que deixaré á casa saqueijat. Noya, farás 'l cop... deixat aná 'l cabell.
- CON. Vols dir?
- PEP. Fa mes ximple, y aquesta gent ho son molt.
- CON. Sort que 'n Lluís tardará á venir.
- PEP. Noya... no falta sino que cantis alguna romana pera semblar una tipte de carreró. Ara jo me 'n vaig que 'l dependent ja hauria de ser aquí. (*Trucan*).
- Adios!.. Tot perdut!.. No puch sortir per en lloch?
- CON. No t' apuris... passa per aquí. També eixirás al carrer.
- PEP. Adios... ja tornaré.
- CON. Adeu.
- PEP. (Al primer que trovi pel carrer, m' hi declaro). (*Vase primer terme dreta*).
(*A poch Ernesto al foro ab un plech de papers sota el bras*).

ESCENA IV

CONXITA, ERNESTO

- CON. Deu ser ell... sento passos.
- ERN. La Sinyorina? (*Foro*).

- CON. Yo sono (ay! jo me 'n dono vergonya).
ERN. (Vol dir qu' es ella; ab aquesta virám pochs compliments). Ab lo vostro permiso, io me senti... voy ja deve comprehendere el catalani? (*Sentantse prop d' ella*).
- CON. Un picolino. (Quina franquesa!..)
ERN. Quanto tempo fá que no havete visto á Julio?
- CON. Qui de ser aquest Julio? (Fem veurer que 'l coneixém). No molto.
ERN. Jo lo feya aquí, bellissima fanciulla! (*Dant-li un cop á una cama*).
- CON. Fássi 'l f... (Ay que 'm vénch).
ERN. No 't fasis tanti l' escrupulosa... Ja m' ha enterato Julio que voy setè molto campetxani.
- CON. (Dimoni de Julio).
ERN. Y cuàn io sono al costato d' una fanciulla bella com voy, io no 'n sono dueño de io. (Que bé ho aixafa!)
- CON. E bene... Qué voy bolete?
ERN. (Noy... l' entench de tot). Li portava il borratore de la escriptura de la torri. (*Entregantli*).
- CON. (*Llegintla nerviosa*). (Y es vritat!.. oh! infame!.. La Pepeta no ha mentit... Oh! li tinch de fregar aquest document pels vigotis).
- ERN. E Julio m' ha ditto...
CON. (Ditxós Julio!)
ERN. Qu' aixó s' ha de celebrar. Qu' hem d' anar á la torre ab quatre ó cinque amichis á la salutacione dil signori Freixi.
- CON. Bene...
ERN. Y faremi molta tabola. (*Tocantli la cara*).
CON. No tocatti la mía cara. (Aixó acabarà malament).
- ERN. Es que io sono molti amichi de 'n Julio.
CON. (*Aixecantse*). Bene, bene... Lasciami l' escriptura y ritornati piu tardi. (Jo 'l que vuy que me la deixis).
- ERN. Oh... il mio principale la necessita... Bene, bene, io ritorneró. (Aixó si que ho he dit bé... ritorneró!)
- CON. Lasciami.
ERN. Non avanti de ferli un favore... voy m' havete simpatisate é volio advertire que no 'n credere molto á mi amico Julio. No 'n pode vedere á cap dona que no 'n quedi enamoratto. Tantas vedi, tantas quieri; en tanti que ío, si voy volete, seré il vostro esclavi... il vostro...

- CON. (Ay quin embolich!)
ERN. Oh! Rispondetti.
CON. Parlarémi piu tardi.
ERN. Oh. Gratsia!
CON. Pera servirli...
ERN. Un baccio! (*Volent besarla*).
CON. Lasciami!
ERN. Si no 'n pode sere ancora d' amore, d' amistat.
CON. Fugite!
ERN. A la mani.
CON. (Perque te 'n vagis). (*Li dona la má qu' ell besa.*)
ERN. Oh! Rebeca!.. é cuando ritorneró per la escriptura?
CON. Y una hora.
ERN. (Vindré molt abans). Adio!
CON. Adio.
ERN. Yo lessó il mio core.
(*Al arriuar á la porta*) Adio!
(*Vase foro dreta*).

ESCENA V

CONXITA, luego JULIO.

- CON. Vès... ximple!.. Pero ja tinch lo que volía...
Ja 'l puch confondre!.. Oh! es que 'm sembla impossible!
(*S treu la bata y se arregla 'l cabell*).
No!.. lo qu' es jo m' haig de rumiá una terrible venjansa. Vaya si ho faré!.. y lo divorci després de tot... Ara ja sè qui va ser lo tísich que 's va morir á la torre; y lo perqué d' anar tan sovint á veurer la Messalina...
(*Entra Julio corrent y assorat fins á plantarse devant de Conxita*)
Qu' es aixó? (*Sorpresa*).
JULIO Ay, senyora!.. amáguim per favor... cuiti que no es cosa de broma.
CON. Pero qui li ha obert la porta? Ahont es la minyona? (*Espantada*).
JULIO Li trovada ajustada... pot ser ha anat á estendre roba al terrat... pero creguim que no es hora d' explicacions... Ab lo seu permís 'm ficaré á dins d' aquest armari.
CON. Bé, pero qui es vosté?
JULIO Que vol que li diga qui soch?
CON. Se 'n entra aquí com si fos á casa seva...
JULIO Las circunstancias deuegadas obligan á l' home á fer lo que tè mes lluny del pensament, M' hi fico, eh?

- CON. A dins del armari?... Qu' es boig?
- JULIO Que tè por que no hi càpiga ó que m' ofe-
gui? No temi; jo, aquí hont me veu, m' hi
passo la vida á dins dels armaris.
- CON. Bé, pero...
- JULIO Sembla que no se sent soròll... (*Escoltant*).
Lo meu seguidor haurá perdut la pista...
'M permet que m'assenti?... ay senyora y que
'n soch de desgraciat! (*Sentantse*).
- CON. Vosté no repara que jo á vosté no 'l co-
néch.
- JULIO No hi fa rés... pot tractarme com si m' ha-
gués conegut de noy. Miris com tremolo...
Oh!,. la cosa ha sigut séria.
- CON. Be, pero ja que 'l perill ha passat, podria
fer lo favor de retirar-se.
- JULIO Oh! no sè com está la cosa al carrer. Pot
ser m' espera.
- CON. Y qui l' ha d' esperar?
- JULIO Ell, dona... Que no li he dit?
- CON. Vosté dirá.
- JULIO Be, ab lo trastòrn ni m' he dat compte de
rés. No mes lo veyá á n' ell ab la ganibeta
en ristre. Sab lo qu' es un home gelós ab
una ganibeta á la má?
- CON. No pot ser gayre tranquilisador.
- JULIO Horrorós!.. Jo hi he tractat molt ab gelo-
sos; es casi l' ocupació de la meva vida y
cregui que m' han dat molts trastòrns.
- CON. Bé, pero per qué ve á esplicarmo á mí
aixó?
- JULIO Dona, d' alguna cosa hem d' enrahonar; ja
me 'n aniré; deixi que la cosa s' esbrabi
una mica; qu' aquell bárbaro s' allunyi.
Després, ara poch m' ha preguntat qui era
jo y la vuy complaure.
- CON. En fi, digui... la seva cara, francament, m'
inspira confiança... vuy dir que no 'm sem-
bla cap malfactor.
- JULIO Jo?... Ay Deu la fassa bona!.. soch l' home
mes inofensiu de la terra. No tinch mes de-
fecte que morir-me per las senyoras; soch
un admirador del sexo á que vosté perte-
neix, pero de tal manera, que voldria que
totas fóssin mevas; y aquesta veneració,
aquest carinyo entranyable, ja no sé las pa-
llissas que m' ha costat.
- CON. Es graciós!
- JULIO No ho cregui. Miris, la aventura d' are no
se si la pahiré. Lo susto ha sigut mayüs-
cul... després, que 'l cor 'm diu qu' haig de
morí al carré. Figuris que jo tinch relacions

ab una que 'n té ab altres. N' estich perdudament enamorat; lo que no es impediment que demá m' enamori perdudament de vosté.

CON. Ja li impediria jo.
JULIO Li sembla, senyora, li sembla.
Es casada vosté?

CON. Viuda.
JULIO Viuda!.. ay Deu la fassa bona! Viuda!.. la fortalesa mes debil de la societat. Miris... si m' hi proposava, veuria quan poch tardaria á caurer rendida als meus brassos.

CON. Com está la seva ávia?
JULIO Es morta. No 's pensi que 'm vulga donar importancia. Si jo no ho voldria ser aixís... si aixó pot ser hasta 'm porti al patibul... Pero es la meva planeta. Desgracida de vosté que jo 'm fixés ab la seva hermosura.

CON. (Aquest tipo 'm distrèu).
JULIO No, no tinga pòr per ara. Estich massa afectat ab lo que m' acaba de passar. Figuris que jo m' estava fa un moment ab companyia d' una xicota que si bè no es casada, la protegeix un bárbaro que vol la exclussiva. Ja un altre dia m' hi va topar, y 'm va salvá l' estratajema de ferme passá pel dependent del procuradòr de la casa, pero 'm va prometre un barco de bofetadas per lo dia que tornaria á trobarmi.

CON. Vagi dient.
JULIO Li interessa, eh?.. Ho es molt per qui no s' hi troba, d' interessant. Donchs si... jo m' hi estava avuy ab la confiansa de que era un' hora qu' ell no acostuma anarhi, quan un cop de timbre en la porta del pis 'ns ha demostrat que 'l Sultan volia entrá al Serrallo. Tots los jefes de familia tenen un modo particular de trucar.. M' hi tornat de déu mil colors; al moment m' he recordat de las bofetadas. Sense pensarmi gens m' hi ficat á casa; jo dels armaris ja 'n dich á casa. Als dos minuts ja estava encaixonat dintre 'l moble, y á dos passos la meva dulcinéa y lo meu socio capitalista conversavan sobre un tema que, francament, jo sentinto, no hi feya un paper gayre bonich. Mitxa hora bona feya que durava aquella escena. Jo ab la mateixa posició que ja no sabia que las camas fóssin mevas, quan allargant la má, 'm topo ab una capseta; l' obro per curio-

· sitat y 'm cau sobre nas y boca un polvo fi que desseguida he comprés qu' era pebre per las árnas. Quin' hora mes tonta!.. al moment m' ha semolat com si á dins de las fossas nassals hi tingués cent mil formigas ballant uns llancers, y després d' un descomunál esternút qu' anava de guerrilla, ha arriuat lo cos de exércit que no semblava sino que á dins del armari hi redoblavan una banda de tambòrs des-trempats.

CON. Y ell ho ha sentit?

JULIO Crech que sí, perque obrintse l' armari he sentit que m' agarravan pel clatell y pel cul dels pantalòns al mateix temps que la cara d' aquell cafre 'm mirava ab uns ulls que li fugían del cap.

CON. Sant Pau!

JULIO Ja ho he dit... San Pau!.. lo que no ha impedit que deixantme caurer á terra corrés á buscar la ganibeta de sobre la taula. Calculi jo quin modo de correr cap á la porta!.. Los esglaòns? he deixat plenament demostrat que l' amo de la casa podia estalviarsen las tres quartas parts; al arriua al carrer, la primera escaleta que he topat ha sigut aquesta y aprofitant l' ocasió de trovar oberta la porta del pis, he entrat debent la meua salvació á la condecendencia de vosté... com se diu?

CON. Conxita, pera servirlo.

JULIO De vosté, Conxita, per qui sento tan agra-himent que...

CON. Miris... ja lo perill ha passat y pot anarsen.

JULIO Es que sento que en lo meu profundo agra-himent hi comensan complicaciòns, y que lo qu' era gratitut va tornantse flama amorosa que m' obligan á tirarme als seus peus y dirli... com ha dit qu' es deya? (*Agennollantse*).

CON. Y ara?

JULIO Ah! ja me 'n recordo... Conxita... desd' avuy no soch mes qu' un esclau de vosté, y no m' aixecarè que no senti un sí de la seva boca.

CON. Si no se 'n va, crido.

JULIO Que m' ho diu de debó?

CON. Vosté dirá... Que s' ha cregut que jo soch com aquesta... fulana?

JULIO Rebeca, senyora, Rebeca; una de las millors baylarinas del Liceo.

CON. Com!.. la que.. y diguim aquest senyó que

- li corria al darrera, sab com se diu?
- JULIO Massa...
- CON. Massa?.. No és ell.
- JULIO Vuy dir que massa que ho sè: 's diu don Lluís Freixa.
- CON. Lluís Freixa!
- JULIO Que 'l coneix?
- CON. No, sino que... (Ara fora la gran ocasió pera venjar-me... Aquest ximple 'm dona l' arma pera ferli sentir lo fiblò dels jelos...) Es dir que vosté m' estima?..
- JULIO Oh! ab tota l' ànima.
- CON. (Nò sé per qué titubeijo).
- JULIO (Ja es meva! Que 'n soch de curridu!..)
- CON. (Si... si... d' aquesta manera 'l castigo...)
- JULIO (La lutxa del amor y lo deber).
- CON. Júrimo.
- JULIO Per tot lo sagrat!
- (Trucan).
- CON. Trucan... amaguis dins de l' armari.
- JULIO No hi ha pas perill d' un segon Freixa?
- CON. No tinga por... cuyti... soch viuda.
- JULIO Y pebre? No hi ha pas pebre?
- CON. Tampoch... uso cánfora...
- JULIO Endevant... tornemhi. (Entra á l' armari).

ESCENA VI

CONXITA, luego PEPETA

- CON. Bueno... are sortiré y li enviaré un anónim dientli que tinch un ayment amagat á casa. Podrá ser que si no hi soch á temps li clavi una pallissa, pero ja hi está fet.
- (Pepeta foro dreta).
- Ola!.. ets tú?
- PEP. Qué tal?.. Ja has vist á l' escribent del notari?
- CON. Ja.
- PEP. Y t' has convensut?
- CON. Hasta l' evidencia, tant, que guardo 'l document.
- PEP. No t' ho deya? Y qué pensas fer ara?
- CON. Venjar-me.
- PEP. Com?
- CON. Seguint lo teu consell.
- PEP. Es lo millor... la pena 'del Talion! ull per ull... dent per dent!.. Jo pel carrer no faig mes que mirarme homes á veurer si 'n trovo un que se 'm declari; pero fins ara cap

m' ha tirat ni un requiebro. 'M sembla que 'ns costará.

CON. No pas á mi... ja 'n tinch un.

PEP. De debó? Ahont es?

CON. Lo tinch desát.

PEP. Qu' estás de broma?

CON. Calcula si tenim gayres motius d' estarni.

PEP. Es guapo?

CON. Ni me 'n he adonat.

PEP. Be, pero. ahont es?

CON. Dintre d' aquell armari.

PEP. Allí?.. Deixamel veurer.

CON. No pot ser; me l' esquibarias. Mira, si vols acompanyarme sortirém que vuy enviá un anónim á n' en Lluís dientli que la seva esposa te un aymant y qu' ara es aquí á casa seva.

PEP. Aném. Y l' anónim?

CON. Lo faré abaix á la porteria. Veurás que 'm posaré la mantellina y sortirém per 'aquí.
(*Ho fa*).

PEP. Y si vè, lo troba y li clava una tunda?

CON. Ben seva será.

PEP. Jo que 't volia dir que quan n' estessis servida, me 'l deixessis.

CON. Dona, no crech que 'l mati per xo.

PEP. Aném, aném... pero ahont es lo teu marit ara?

CON. Hont vols que siga?.. á casa de la baylarina.

PEP. Aném?

CON. Vamos.

(*Vanse foro dreta*).

ESCENA VII

JULIO, luego ERNESTO

(*Treyent lo cap*).

Ningú... 'm semblava que sentia enrahonar... Estich mitx asfixiat ab la furtòr de la cánfora... Pero ahont déu haver anat la meva nova conquista? (*Sortint*). No veig á ningú... Ja deurá tornar... Aixó si qu' es bo!.. y viuda, que vol dir assegurat de pallissas. Oh! y á judicar pel moblatje hasta podré ferli algún préstamo... Vaja, soch molt Tenorio, molt!.. alto, que sento véus... cap á casa; veyám en qué parará aixó...

(*Entra y surt Ernest foro dreta*).

ERN. Bueno... diu la minyona que m' esperi que la senyora es per dins... Donchs espera-

rém. (*Pausa*) Y jo á la quenta seré l' amo de tot aixó... Pobre Julio! l' hauré ben desbancat... No tindrè mes contrincant que 'l senyor Freixa... pero ell pagarà y jo cobraré; y ab prudencia y sigilo, y aprenent una mica mes l' italiá, jo tindrè aquí un grau arrós... Seyemi.

(*Trucan*).

Ola... visitas... qui deurá ser? Siga qui siga fem lo tonto.

ESCENA VIII

ERNESTO, LLUIS

(*Foro dreta*).

- LLUIS (Ola!.. 'l senyor Freixa).
Ah! vosté?.. qué tenim? que pot ser ha sortit la senyora? (*Deixant lo sombrero*).
- ERN. No.
- LLUIS (Respiro) Com es que no ha dut lo borrador á la Rebeca?
- ERN. Com!.. si ja 'l tèn.
- LLUIS Acabo de parlar ab ella y m' ha dit que no l' ha vist.
- ERN. Vaja, déu haber volgut ferli alguna broma... si fins se l' ha quedat; tant qu' ara jo venia á recullirlo.
- LLUIS Donchs malament li puch dar perque no l' he vist. A mes de que no cal que 's cansi perque he desistit de la compra, Es á dir la torre la compraré pero seré per la meva senyora.
- ERN. Ah, si?..
- LLUIS Jo 'm creya que la Rebeca no era com es, francament, pero li he trovat un home amagat al armari y vaja, no vuy per una qualsevol quitá lo gust á la meva dona de possehir aquesta torre; ab aixó, portim desseguida un altre borrador posantlo en nom de Concepció Cuyás de Freixa.
- ERN. Está molt bé... dintre déu minuts 'l tindrà. Ahont vol que li porti?
- LLUIS Aquí, aquí, donchs ahont?
(*Ernest riu*).
- De qué riu?
- ERN. Abans diguim si ha fet be 'l propósit de no recordarse mes de la baylarina.
- LLUIS Y tal... qu' avuy es l' última visita.
- ERN. Donchs sápigam qu' ara seré jo 'l capitá general en aquesta casa.

- LLUIS En aquesta casa?
ERN. Vuy dir que la senyora d' aquí que fins ara havia sigut de vosté y 'n Julio...
LLUIS Qu' enrahona?... Quin Julio?
ERN. 'L del armari... sí... 'n Julio... no pot ser d' altre; donchs are será per mi tot sol.
LLUIS Be, que somia ó ha esmorsat fort?
ERN. Ah, no senyor, no... Jo puch jurarli que m' ha donat esperansas.
LLUIS La senyora d' aquesta casa?
ERN. Si home... qui 'm faria dir una cosa per altra?
MLUIS D' aquí?
ERN. Sí; d' aquí... home... casi 'm farà posá 'n dupte.
LLUIS Veyam... esperis...
(*Agafa un album y li ensenya*).
Aquesta?
ERN. Justa... la mateixa... Mes,.. m' ha dit que quan vosté li hagués comprat la torre hi aniriam ab quatre companys á estrenarla á la salut de vosté.
LLUIS Pero aixó es horrible!..
ERN. Y hasta havia de venir 'n Julio, 'l meu precursor... 'l qu' ha trovat á l' armari.
LLUIS No pot ser... Aquí hi ha un misteri que no tardaré en aclarir... Conxita... Conxita.
(*Toca un timbre*).

ESCENA IX

Mateixos, LLUCIA

- LLUIS La senyoreta fa rato que desde 'l balcó l' he vista passar ab la senyora Pepeta. Tingui... acaban de dú aquesta carta.
(*Li dona y se 'n va*).
LLUIS (*Llegint*) Un anónim!.. Amich Lluís: La senyora l' enganya... En aquest moment te 'l lladre á casa... es á dins de l' armari.
ERN. A dins del armari?
LLUIS Bé... 's deu referir á vosté; qu' era á dins del armari vosté?
ERN. Ah, no senyor, no... Si es á l' armari ha de sé 'n Julio... Pot ser sí... (*Rient*).
LLUIS Aviát ho sabré.
(*Va á l' armari y surt 'n Julio*).

ESCENA X

Mateixos, JULIO

- LLUIS Vostè altra vegada?
ERN. (Qué tal?) (*Rient mes fort*).
JULIO Home, Sr. Freixa, fássim lo favor de ferme una llista de las sevas conquistas, sino 'ns hi trovarém cada día.
- LLUIS Está bè... ¡Aixó es horrorós! terrible!.. Ja poden triar armas tots dos.
- JULIO Tú, aquí? (*A Ernesto*).
ERN. Home pensí que jo li he confessat perque m' ha dit que volía abandonarla.
- LLUIS Jo? Be, vosté somía.
JULIO Oh!.. jo tampoch tinch culpa; m' ha dit qu' era viuda y lliure.
- LLUIS Vostés si que me l' han ben carregada la lliura... ah, pero hi haurá sanch.
JULIO Ay mare meva!
ERN. Jo...
LLUIS Végin ab quin dels dos m' haig de matá primer.
- JULIO Ab aquest... Jo no porto pressa.
ERN. Home, D. Lluís... calculí que jo 's pot dir que no la conech á n'aquesta senyora... que no hi ha mediat rés.
- JULIO Ab mi tampoch.
ERN. Jo la conech d' un quart.
JULIO Jo de cinch minuts.
LLUIS Crech que 's volen burlar de mi.
ERN. Tu no digas mentidas. Ja fa mes d' un mes que 'm parlas d' ella.
- JULIO No se 'l cregui. Si no l' havia vista may.
ERN. Tú no havías vist may á la senyora Rebeca?..
- JULIO Qué vens á treure á la baylarina ara?
ERN. Donchs de qui parlém?
LLUIS De la meva senyora... de la senyora d' aquesta casa.
- JULIO (La seva senyora!.. ay pobre de mí!)
ERN. La senyora d' aquesta casa no es la Rebeca?.. la que li dihen la Messalina?
- LLUIS No m' ha dit qu' era la del álbúm?..
ERN. La del álbúm... si. Jo he vingut á portarli lo borradòr de la escriptura com vosté 'm va dir.
- LLUIS Lo borradòr l' ha donat..
ERN. M' han dit que vivía aquí y ella m' ha dit qu' era la mateixa.

LLUIS Ay, quina complicació!.. Pero y vosté?
JULIO Veurá, com que vosté 'm perseguía ab la ganibeta m' hi ficat á la primera porta que he trovat oberta.

ESCENA XI

Mateixos, CONXITA, després PEPETA

CON. Y jo per venjar-me de tú...
LLUIS (Ella!)
CON. Li fet amagá á l' armari y t' he enviat l' anónim perque sapiguessis l' importancia del tormen dels jelos. Y en aquest senyor perque 'm deixés lo document que aquí 't presento y que declara la teva culpabilitat, h' he fet veurer que jo era la baylarina y li he dat esperansas que no han de cumplir-se may.

JULIO 'T felicito.
ERN. Gracias.
LLUIS Jo juro no enganyarte may mes tampoch. En proba d' aixó pregunta si no li he donat ordre de cambiá lo nom de la compradora.

ERN. Concepció Cuyás de Freixa.
JULIO Be me 'n dech podè anar?
CON. No... Una senyora vol demanarli l' obsequi de ferli l' amor... ho necessita.

JULIO Y si... si no 'm puch girar de feyna.
CON. Crech qu' es per curar un altre malalt.
JULIO Un malalt?

(*Pepeta foro*).

CON. Aquí la té.
JULIO (*Girantse ràpidament*). Deu!.. La dona!
CON. Endevant Pepeta... aquí tens alló que demanavas.

PEP. Julio!
JULIO Qué hi há?
PEP. És lo meu marit.
CON. Com?
LLUIS Ell!
ERN. Escolti... perque 'm va dir que la Messalina vivía aquí? (*á Pepeta*).

CON. Bé... ja li esplicarém... Y vosté donguim paraula de que d' aquí endevant no 's cuydará més que de la seva senyora.

JULIO Li juro. (Cá... es impossible). (*Pepeta y Julio parlan baix*).

LLUIS Y dintre de quinze días y per inaugurar la nova vida, celebrarém la compra de la to-

re ab un bon dinar que hi quedan tots convidats.

PEP. (A *Julio*). No 't pensis que 't cregui.

JULIO Sí, dona.

LLUIS Ara vés ab quin nom vols batejarla.

CON. Com que no tinch cap inquina

á lo ball qu' ara tan corre

y 'l recort no m' amohina

del pecat, si be s' esborra,

quan siga meva la torre

vuy que 's diga: Messalina.

FI

OBRAS CATALANAS Y BILINGÜES

DE

A. FERRER Y CODINA

Las reliquias d' una mare..	<i>Drama</i>	3	<i>actos.</i>
Un jefe de la Coronela.	»	3	»
Lo gat de mar.	»	4	»
Flors trasplantadas.	»	3	»
La casa payral.	»	3	»
Un manresá del any vuyt.	»	3	»
Lo punyal d' or.	»	3	»
Otger.	<i>Tragedia</i>	3	»
Magdalena.	»	7	»
Africa.	<i>Comedia</i>	3	»
Dramas de saló.	»	3	»
La perla de Badalona.	»	1	»
Aucells d' América.	»	1	»
Pero...	»	1	»
Remeis per fora.	»	1	»
Pare y padri.	»	1	»
Aucells de paper.	»	1	»
Cástor y Pólux.	»	1	»
Palos y á casa.	»	1	»
Las Carolinas.	»	1	»
Los dos barbers.	»	1	»
A la prevenció.	»	1	»
La tornada de Mr. Arháu.	»	1	»
Nit d' aygua.	»	1	»
Messalina.	»	1	»
La gran nit!.. . . .	»	1	»
Lo repartidor.	»	1	»
Catalans á Orient..	<i>Zarzuela</i>	2	»
Lluch Llach..	»	2	»
Celos d' un Rey.	»	1	»
L'Etoile de París...	»	1	»

CASTELLANAS

Un caudillo de la cruz (1).	<i>Drama</i>	3	»
El suicidio de un sombrero.	<i>Comedia</i>	1	»
Recuerdo Eterno.	»	1	»

(1) Colaboración con Marcos Zapata.

De venta en las principales librerías